

EKSPOSIŠO-TÛP-ÂKE

Eft foolos lÿ ef hupster, šarcess eksposišo-offertos (abeke-xinàs)

Amahagge – Foto-museem

Eft doffi-blakker-fotografijæcÿr cráf. Doffi-blakker meldo kva efra posibilitiy. Colafess ef maràs mešano ur doffi-blakker pónzo eker. Itâ vufáfâ fotografos qutse ef nemaràsót storàs. 10 aprila – 10 mai, www.fotomuseem.sp

Asjetto – Ef Liftkar Leld'seert

Eft Asjettoog kùrater-còlektiviy “Xeber” eksistero hurtos 1922 tukst fes 1955. Furt bent eft kafkrosos-eksposišo melde ral kura ef pošahos-kettelira oras qummertiyns, ef ôpsagiym 12 kùraters riffalira lóf mittof iyra. 14 aprila – 15 jùn, www.lile.asjetto.sp

Garos – Prensje-korsám

Guillermo Picón melde eft spana axarajena, zàralira ber Garos ja 1990 ja 2010. Blul quppelije épe ón ef “opárgiyn” Garoszárs fes hâls còsideros, den eup pónsecú eft eksposišo fes ef reputabliy *Prensje-korsám*. Belt jùrn présizor ciykolini riðe-qummertiyns armtijabie ef eits. 12 aprila – 3 jùn, www.garos.sp/prensje-korsam

Gralkrich – Grafise Museem

Grafiyc ðótvoke verfute-kùra ur drave-óc frópjÿ klufÿ? Ef querdâ rifonn bindor grafiyc helkara jola grafiyc melde klufÿ? Eft eksposišo, purfillelira nert ef kùraiyoaros ur danen fes ef tegniycs. Efantys riffÿt quandro kolini-kabis ur oajaròsta kusama! 9–26 aprila, www.gralkrich.sp/gramu

Hirdo – Ef Covent

Fotòe ur macetts šove fes folarklufÿ sérts, xobani ur jersp ef wertlane vel-durs poire cÿrlÿo. Pert kalómbas furt cÿr ef fÿtiyn wiysvosiyis is ef cùlturiys. Jadâk luppor kest 20z00 (hinta lunatof ur túratof) blul merrelije tradišonela musiyc lÿ ef mantas rifo ef šovor zâròsta. Megg pai cÿr labora zâreldurs is ef Spooksòls. 1–30 aprila, www.efcoventhirdo.sp

Hoggebim – Biologise Museem

Lo ef noftatelira eksposišos melde šalo lÿ vendaror forts lo ef quandro aptopat. Tur ef wuzenn eksposišo kura ef ÿfartos rifo ef kuraclaba ekojeren ur às ef wertlâ-cÿrgramos melde kaine-pâtelira én belde-âp: eft idemòmiyelira antrôn! Stus jikate kerru ef huldufit csâ-ðÿrtiyn *Eft net-ùma xo'et* pai Al Gore. 10 aprila – 12 mai, www.biomuseem.sp

Minde – Pola-pavelonn

“Nezerfan kùra”: Eft eksposišo rifo jymas, stus perkelira beri nute, zviylfe ur kiyne. Ur pipar fes ytter-finstro. Stus lydeliye-mitai pai giyts, kurrelira beri zerfe na goe infra-mindefit-jénszerfif itam kol stus fartât. Visuela profâlers pónze eft gratis entre. 10 aprila – 10 ogust, www.polapavelonn.com

Oneusÿrt – Siddòsta Ròndáf

Main-perst bjerr-utyketts, òc-liskosz, òc-menks, kliqu-zjobers, kmâsts ur lelpiru colye-òpjeccs frópjÿ bjerr. Ef ðarlo šòts sena kanase armt pryfè colyòsta, tur ef sidde-safòt šova helkara ef ÿtukstâpos enn lelmos tiyns fes eft fortos eksposišo. 10 aprila – naponto-jul (?), www.rondaf.sp

“Kùra-aupross meltât huàs terat”

Luft ef huare-plânos, ef ÿrtànèss šÿrtycelira, ef kerru kùra én cùlturiy tasse fes ef tjondelira molarriy. Lóf ef zerfefes ef stat mipkette pluzari 200 melón herco ri'ef zemper furt supsiðiyn fân kùra én cùlturiy. Ef ÿrðaaage den stus huarât pl. 15%, lek 30 melón herco ri'ef zemper, ef pizempers fes ef splònjor areù. Ef tuffianto linnos melde: Aftel ef Depârtemen furt Kolestiy, Tibân ur Kùra (KTK) manne ef frotxos na ef froknyfo oft na ef vlemót-texo?

“Gress nert lânole ef ér dreut oft ef lelpirutt”, qus menestera Grytt Camyra-Moffain (KTK) pryÿlle. “Torke kirro ja fele, klufÿ melde ef guldâ hùchos. Frópjÿ ef podym-kùra gress preferere den haóge ef supsiðiys tu-vròk, fitfara nert kvikše ef rúsaly produkšos, messe fara ef lennelira oiba ÿstâgosz lelperre ef progrâm. Luft zampòrquiyr flipef-ÿstâgosz én musiyc-òc ef stat ifòcecú effeklufÿ oiba, âme ef melde tsazi tsil. Bzeurelira ef ôrganiseratjens, óps perke beri salbe beri lÿputte chylo spònsers. Ur mitamoris ef fesrigts pónsecos hardlap terat.”

Froknyfo oft vlemót-texo?

Ef KTK-menestera nert ksvife ef šòts, den pert wuxòsta fes ef kùra-areù én cùlturiy-òc dira meltecos isy vluf “dres-moi”, ef aupross ur ef finansèla lâmrâtaros di háfterilòme efišenta én gillt-kùr. Kerru, ef lokalo stats kurrui beri ÿjšede effeklufÿ vluf – tygròncs šÿrdiy finansèla igt kurremelde fara ming gaf, fitfara ef ÿhùšataros gratis oft nerikar terat enn locâts. Ur kol gifte ef fÿj-kùra kaf sener pòlp?

“Fara gÿrs chalfavy ef termiys *froknyfo* ur *vlemót-texo*, frópjÿ ef fÿj-kùra, gress miype torkiy oiba armt ef froknyfo”, fit ef menestera léne codiy. “Ef ðâklen prove, eft vloja supsiðiyn nert efektelira luft ef fÿj-kùra. Ef melde toje pipar fra flâjù. Messe individuela kùraters melde oiba ÿrfòte-âp ur óps lelperre oiba posibilitiys beri minkede lelpiru finansèla vÿns dus, fara oxoddos, ki ef podym-kùra-tiyns, mit ÿròme af oras utfinacc terat. Kùraters, nert kurrelira beri poire kaf sener ÿròm, gvoitecos riyfain ef šâmÿròmimégs. Das pana mefre fit eft sòlisitere-duet. Ur ardiyg ef stat cirrarât finansèla ef xolaros rifo kùraiyn arpinzòle, ef torke rifo pana farte velk armt ef.”

“Eft vloja supsiðiyn nert efekte – ef melde toje pipar fra flâjù.”

Pek, aftel ef menestera finnavy beri reverte ki goe individuela kùraters fara sòlisitere-duetiyn šâmÿròmms, mit nert poirecos kaf sener ÿròm? “Dena reff melde jazy vitae. Gress flâjù falede strâ armtpann”, ef menestera reppe.

Tek Klachet-Mej, meldelira SAP-zâmratel furt Kùra ur Cùlturiy, kainotÿne: “Arfine-épe, meldelira ef menestera, raliy fÿy lef cònkrett plans ur idem šiftròs. Fara Zâmporementec, kirro diskuterecos amidi rifo ef, âme kirro tiffe goe còncrèt šòts. Tur iftam gress quartarecú pipral, eft kùrater lef eft ÿGM oft às eft SOX melde mintofess mikar terat dus eft âkteff kùrater, pónzelira eftòfpira supsiðiyn den do painecú sener ÿròm. Ef menestera nert geldre beri klâfe ef qum-fort-miypof-fotel.”

Armt lunatof 16 aprila, šovenne menestera Grytt Camyra-Moffain enn ef rapors *Kùra ur cùlturiy fes eft finansèla gâsòl*. Fùtiuye ef Zâmporementec rifo ef armt 20 aprila. ◊

Hilta Vequesy, Kùra-redâkšo

KOFFON-MIYPARÂ

Taja Miras sterdo armt 9 aprila fes sener dres zâros ber Lostò. Eup mebaro armt 2 mai 1935, ur pip lóf ef

Belt meggafiy pónzo lóftquârda našonalistise terat, ur dÿfygcâ eup ÿzjalo fara knòfiyera yargeloh ef “moilokinita rifo ef lurgiy-fortiytiyn pegreff jesfsâ-chafosten”. Belt kùraiyn menalòsta pai pijâ Spooksoliy cašoelije riyfain, tur qu belt politiya foolos ur ef meggafiy, lon kaf qu ef, ràdlare pert nes-jÿky. Hurtos pluzari 1995 eup stâgo éfti mip Pegrefyte, ur eup revuso beri chaquinde spokânda. Perts ròšypje, eft kùraiymipertter tijâblòfelira qus helkara fanatiyc én politiya nôzjosz.

Taja Miras mariano ón Moffain Lâurden-Miras, meldelira kolester fes ef Àlbe-akademiy ber Hoggebim. Lo pallesÿrtos helkara groft tubòs do melda kvâ festÿrgiy politiyc-cijazy ur našonalistise. Blul koffon-burelije épe armt 12 aprila fes Uvory-coventex ef buretòmp luft Ubipa. Eup afe sener meraterr ur ten ùstoses. ◊

GUGGENHEIM BER BILBAO: THE INVERTED MIRROR

The Inverted Mirror (Ef Graror Mirròr) šove ef colyòsta rifo ðònos ef “la Caixa” Feslosos ur MACBA (*Museu d'Art Contemporani de Barcelona*), értefar mipsértiy sener respekteffiyn locâts. Mittof survÿjos rifo kùra lÿ ef kiygt fârsa-zempers tuksof ralo znynte verfutkùra, kùra-ridos, fotografijâ én video, ur ef sen ôrganisere fes sers tematise kanasz. Hurtos ef rutròsta mintof ef Spana ÿràng-wÿsÿr: Dau Al Set (1948–1954) ur ef Grupo El Paso (1957–1960), tuksof ef Düsseldorf-koles ur Vancouver-òc furt Fotografijâ, ef potter-mip artiyst ur kòltòsta produsera mikkel krose-pontos fes ef ðÿrfortiy kùra. Mittof historise pâlts mirrore ki ef areùs, mit ugkèešeliye blul stalate fes mittof colyòsta, ur ef pâlts šove, ja ef lelpiru luere-pontos, ef finnos rifo Art Informel fes ef Spana, wÿrtâlacc ef ÿròmms pai Rafael Canogar, Antonio Saura ur às Antoni Tàpies, ur ef divers pitiloinosz rifo ðÿr-tòsp fes ef ðÿrfortiy fotografijâ wÿrtâlacc ef ÿròm pai kurre-melde Andreas

Gursky. Ef eksposišo jikate kerru Gego, Julian Schnabel, Michelangelo Pistoletto, Sigmar Polke ur Martha Rosler, fes pip guldâ. Ovapiy ef njamos rifo bosâniyn jekâlbosz, ef eksposišo idehulle enn sume-pontos ur idevendosz jen ef perdÿr colyòsta, ur tranšò enn ef kura-reppos jen serten internašonalo wélfa'ecosz jen ef spana kùra. Ef eksposišoecÿr tytlet sen tume-mip ón Pistolettoex ef *Mirròr-âlbe-vròk (Architettura dello Specchio, 1990)*, kafpotter kerru fes ef eksposišo. Ef tiyn harbe fara eft metaforiy furt ef kùra-colye-deers. Janof eft mirròr qummertecú kleter relaša jen eft šòt jen groft surront, ur smeltarecú pert nemontaiyn tiyns fesdu ér zuslor tÿef, Pistolettoex ef remarcos frópjÿ ef reks, *Mirròr-âlbe-vròk* ÿrylelira, loke chalfiy furt ef karakteros rifo mittof eksposišo: “Ral er ef mirròr enn ef armâtat rifo ef kùra šaste, kirro zerfecos ef pirâmer fes pana.” ◊

Informaša: www.guggenheim-bilbao.es

